



Het eiland van Dirk III. Illustratie vervaardigd door Ulco Glimmerveen in opdracht en naar ontwerp van de gemeente Vlaardingen

E. In de kerk

Beklim de kerktoeren en geniet van het uitzicht onder leiding van het ServiceTeam Vlaardingen.

Waar? In de Grote Kerk

Wanneer? 8 september, om 13.00 en 14.00 uur

Ook dit jaar wordt weer een wandelconcert gehouden in de Grote Kerk. Het Van Peteghem-orgel wordt bespeeld door de vaste organist Aad Zoutendijk. Er is zang van Helma van der Windt – sopraan, Sarie van Kralingen – alt, André Betsema – tenor en Peter van Kranenburg – bas.

Waar? In de Grote Kerk

Wanneer? 8 september vanaf 15.15 uur

F. Molen Aeolus

Vraag een willekeurige Europeaan waaraan hij denkt als hij denkt aan Nederland, en het antwoord zal 'molens' zijn. Molen Aeolus is een korenmolen die als een icoon van Vlaardingen aan de Kortedijk staat. De molen is in 1790 gebouwd. Het maalwerk is, na de restauratie, nog steeds in gebruik. Speciaal voor de Open Monumentendag opent de molenaar de deuren. U bent van harte welkom om de molen van binnen tot boven te bekijken. De Molenaar en zijn team leiden u graag rond. Ook kunt u een bezoek brengen aan de molenkantoor.

Waar? Kortedijk 16

Wanneer? 8 september van 12.00 tot 16.00 uur

G. Watertoren

De Watertoren in het Hof heeft van 1956 tot begin jaren 90 de Vlaardingers van drinkwater voorzien. In de twee enorme reservoirs boven in de 39 meter hoge toren kon ruim een miljoen liter water. Na een leegstand van twintig jaar is de toren overgegaan in particuliere handen. In de afgelopen twee jaar is er hard gewerkt om de toren van binnen weer toonbaar te maken en er een restaurant in te vestigen. Hier kunt u terecht voor een hapje en een drankje. Het dakterras biedt een verrassend weids uitzicht. Vrijwilligers van de vorig jaar opgerichte Stichting Vrienden van de Watertoren van Vlaardingen zullen op 8 september rondleidingen verzorgen en vertellen over de

geschiedenis van deze toren en de drinkwatervoorziening in Vlaardingen.

Waar? Van Linden van Den Heuvellweg 2

Wanneer? 8 september van 12.00 tot 16.00 uur

H. Stadsarchief Vlaardingen

Aan het Plein Emaus staat een pareltje van een gemeentelijk monument. Hierin is het Stadsarchief gevestigd. Vanaf de bouw in 1905 is het tot 1941 als raadhuis van de voormalige gemeente Vlaardinger-Ambacht in gebruik geweest. Sinds 1948 is het de plek waar de geschiedenis van de stad niet alleen zorgvuldig bewaard wordt, maar ook voor iedereen toegankelijk wordt gemaakt. Delen is ons motto. Dat doet het Archief via de studiezaal en geschiedenisvanvlaardingen.nl, Facebook, Instagram en Twitter.

Het Stadsarchief heeft de deuren voor de Open Monumentendag wijd open staan.

In de hal is een kleine expositie van bijzondere archiefstukken te zien, samengesteld ten behoeve van het erfgoedproject '1018 tot 2018 – Corneels Duizendjarige Tijdreis'.

Ga de trap op naar boven en maak kennis met de restaurator. Hij maakt alles wat op papiergebied stuk is, weer heel. Heb je zelf iets dat gerepareerd moet worden? Een stukgelezen boek of strip uit je jeugd of een gescheurde foto? Neem het mee, dan kan hij ter plekke de schade herstellen, óf advies geven.

Neem een kijkje in de Topografisch-historische Atlas. In deze geklimatiseerde ruimte bewaart het archief zijn beeldcollectie. Je moet hierbij denken aan zo'n 600 kaarten en plattegronden, 1.200 prenten en tekeningen, 1.600 affiches en meer dan 35.000 groot- en klein formaat foto's van Vlaardingen. Straten, gebeurtenissen, personen en groepen, visserij en de meer dan 1.000 exemplaren tellende verzameling foto's met als onderwerp 'verkeer en vervoer'. Ook kun je in deze ruimte aan de hand van oude kaarten en plattegronden de ontwikkeling van de stad zien.

Maak kennis met de depots. Hier bevinden zich alle Vlaardingse archiefstukken, de bibliotheek, de charterverzameling, de verzameling tijdschriften en nog veel meer...

Er zijn rondleidingen om 13.00 uur, 14.00 uur, 15.00 uur en 16.00 uur.

Daarnaast verkoopt het Stadsarchief dubbele boeken, tijdschriften, foto's en films.



Briefkaart: 'De eerste steenlegging van het nieuwe raadhuis van Vlaardinger-Ambacht op 31 augustus 1905'

Waar? Stadsarchief Vlaardingen, Plein Emaus 5

Wanneer? 8 september van 12.00 -17.00 uur

I. Streekmuseum Jan Anderson

Aan de eeuwenoude Kethelweg is het Streekmuseum Jan Anderson gevestigd. Het is een bijzonder museum met een rijke collectie. Naast het 'straatje' met oude ambachten en winkeltjes zijn er de vele verzamelingen. Op dit moment is een expositie te bewonderen over 1.000 jaar Vlaardingen. Voorwerpen die het verhaal van de stad illustreren; de marmeren wapenstein uit het huis van de ambachtsheer, materiaal uit de Vlaardingen-cultuur en voorwerpen uit het industriële tijdperk waarmee de stad in de jaren 70 zelfs het landelijke nieuws haalde. Stukken uit de collectie worden met regelmaat uitgeleend aan andere instellingen en duiken op in allerlei exposities door het hele land, en zelfs daarbuiten.

Waar? Kethelweg 50

Wanneer? 8 september tussen 14.00 en 16.00 uur

J. Federatie Broekpolder: het Educatief Archeologisch Erf

Aan het Klokbekerp pad in de Broekpolder ligt het Educatief Archeologisch Erf. Er staat een Vlaardingen-cultuurhuis uit de Nieuwe Steentijd, er liggen reconstructies van boomstamkano's uit de IJzertijd en de Romeinse tijd en de eerste contouren van de middeleeuwse huizen zijn zichtbaar. Er zijn educatieve activiteiten voor volwassenen én kinderen. Let op: deze activiteit is niet op zaterdag maar op zondag!

Waar? Klokbekerp pad 1

Wanneer? Zondag 9 september van 12.00 tot 16.00 uur

Tot slot

Op verscheidene plekken in Vlaardingen kunt u in de week voor de Open Monumentendag al grote doeken met historische afbeeldingen vinden. Speciaal voor de Open Monumentendag heeft een aantal eetgelegenheden een Europees gerecht voor u samengesteld. Op onze mediakanalen worden deze gepresenteerd. Zo kunt u optimaal genieten van deze bijzondere culturele dag!

Dit programmaboekje is samengesteld door Nina Meulendijk in samenwerking met Ron Hoekstra, John Ditiécher, Rutger Terluin en Harm Jan Luth-Mulders en met medewerking van Stout Grafische Dienstverlening en de deelnemers aan de Open Monumentendag 2018.

Met dank aan:



BankGiro
Loterij

Open
MONUMENTENDAG

8 september 2018
Vlaardingen

IN EUROPA

Inleiding

Voor u ligt het programma voor de Open Monumentendag. Dit jaar wordt de Open Monumentendag gehouden op zaterdag 8 september. Zoals u van ons gewend bent, is een aantal prachtige monumenten open voor publiek. Ook zijn er activiteiten georganiseerd op de Koningin Wilhelminahaven, houdt het Stadsarchief een open dag en wordt er een archeologische boring gedaan bij de Grote Kerk. Bovendien zijn er twee lezingen georganiseerd voorafgaand aan de Open Monumentendag.

Dit jaar is het thema 'In Europa'. Met dit thema sluit de Open Monumentendag in Nederland aan bij het Europese Jaar van het Cultureel Erfgoed. Het accent zal dit jaar liggen op wat ons in dit deel van de wereld bindt, met aandacht voor internationale architectuurstromingen, verschillende culturen en de internationale invloed van handel op Vlaardingen. Bovendien vieren we dit jaar de Slag bij Vlaardingen van 1018.

Waarom een foto van het Hof op de voorpagina, vraagt u zich wellicht af. Vlaardingen was in 2010 de groenste stad van Europa. Had Wilhem van Ruytenburch ooit kunnen bedenken dat zijn achtertuin een representatie zou kunnen zijn van de band tussen Vlaardingen en Europa? Met dank aan Cees Groen, de winnaar van de fotowedstrijd van 2017, voor het maken van de foto.

Ter aanvulling van dit programma zullen wij in de krant en op sociale media informatie over de Open Monumentendag publiceren. Houd onze Facebookpagina, Open Monumentendag Vlaardingen, goed in de gaten.

Wij wensen u veel plezier tijdens de Open Monumentendag!

Het comité Open Monumentendag 2018

Voorafgaand aan de Open Monumentendag: Waar lag de burcht van graaf Dirk III?

In een lezing, gegeven door stadsarcheoloog Tim de Ridder, zal worden ingegaan op de zoektocht naar de burcht. Kunnen we deze binnenkort opsporen met boringen? Daarnaast zijn er nog andere archeologische raadsels, zoals de ouderdom van de grafelijke hof die bij het Liesveldviaduct heeft gelegen. En kan de tufstenen kerk van Vlaardingen misschien ouder zijn dan gedacht? Binnenkort worden archeologische onderzoeken uitgevoerd om die vragen te beantwoorden. In de lezing hoort u er meer over.

Waar? Stadsbibliotheek Waalstraat 100

Wanneer? Vrijdagavond 31 augustus van 20.00 tot 21.30 uur

Voorafgaand aan de Open Monumentendag: Vlaardingen, Zuid-Holland, Nederland, Europa - dat ene Europa van ons allemaal

De Vlaardingse bevolking bestaat uit 110 verschillende nationaliteiten, net ingeburgerd of al decennia hier. Maar wat blijft is het verlangen, de herinnering aan het moederland en de verbazing over het 'typisch andere'. Luistert u naar Eva (Deens), Saha (Somalië), Hasan (Syrië), Giulio (Italië), Medhanie (Eritrea) en Willy (Fries/Brabants) die u dat met mooi beeldmateriaal laten zien, luistert u naar "ney" (fluit) van Abed Al Rahman (Syrië) en geniet u van hapjes van Mieke (Suriname). Voel u thuis en verbaas u, geniet en bewonder. Deze lezing wordt verzorgd door Willy Atema, kunsthistorica, in samenwerking met 'nieuwe' Nederlanders.

Waar? Museum Vlaardingen, Westhavenkade 54

Wanneer? Vrijdagavond 7 september om 19.30 uur

Opening

De Open Monumentendag wordt op 8 september om 12.00 uur officieel geopend in Museum Vlaardingen. Vanaf 11.30 uur bent u welkom. Het Gloria Toonkunstkoor zal optreden. Het koor viert zijn 100-jarig jubileum en laat ons genieten van hun zang. Veel van de muziek zal een Europese oorsprong hebben.

Waar? Museum Vlaardingen, Westhavenkade 54

Wanneer? 8 september om 12.00 uur (inloop en koor vanaf 11.30 uur)

Op onderstaande kaart ziet u de deelnemende locaties met letters aangegeven.



A. Museum Vlaardingen

Als u toch in Museum Vlaardingen bent voor de openingshandeling, bezoekt u dan ook de rest van het museum. Speciaal tijdens de Open Monumentendag kunt u Museum Vlaardingen bezoeken voor slechts €1 per persoon. De 'Krabbepjasman' uit prehistorische tijden, de in een boomstamkist begraven immigrant en de middeleeuwse graaf Dirk III, reder Abraham van der Linden en zijn vrouw Agneta van Reeuwijk uit de achttiende eeuw, de zeeman Jan Pet uit de twintigste eeuw; allemaal vertellen zij hun verhaal en daarmee het verhaal van 5.000 jaar leven met water.

De expositie Boer en Burcht laat u de middeleeuwen beleven. In de elfde eeuw vinden steeds meer handelaren de weg naar Vlaardingen; sommigen vanuit Scandinavië en Engeland. Een aantal van hen blijft hier zelfs wonen. In het jaar 1018 vindt een veldslag plaats tussen de legers van Dirk III en de Duitse keizer. De slag wordt door de graaf gewonnen. Deze 'Slag bij Vlaardingen' luidt een bloeiperiode in van het graafschap dat rond 1100 Holland gaat heten.

Bezoek de expositie Flardinga, die vertelt over Vlaardingen als belangrijkste nederzetting van Holland in de volle middeleeuwen (ca. 1000-1250). Flardinga was een bloeiende gemeenschap met een internationaal netwerk gelegen op een kruispunt van wegen.

Of bezoek de expositie 'Vlaardingen Vooruit!', en maak kennis met de historische ontwikkelingen die hebben geleid tot de stad zoals die er heden ten dage uitziet.

Er zijn plannen voor nog meer activiteiten; deze worden eind augustus bekendgemaakt.

Waar? Westhavenkade 54

Wanneer? 8 september van 10.00 tot 17.00 uur

B. Onthulling muurversiering

Vlaardingen versiert en verbindt! Er zijn vier kleurige gepuzzelde panelen gemaakt door een groep bewoners uit de Rivierzone samen met Antipesto, Minters en de gemeente. Jongeren hebben samengewerkt met ouderen uit de wijk om de urban puzzels te ontwerpen. De puzzels weergeven de meest herkenbare plekken in Vlaardingen. Ze zullen een plaats krijgen op de saai muur tegenover het gebouw aan de Galgkade 3. De onthulling zal op de Open Monumentendag plaatsvinden. Houd de persberichten in de gaten voor het exacte tijdstip!

Waar? De muur tegenover Galgkade 3

Wanneer? 8 september, tijdstip nog onbekend

C. Koningin Wilhelminahaven

Niet alle Vlaardingers weten dat er in het gebied rondom de Koningin Wilhelminahaven van alles gebeurt. Maar de historische KW-haven, waar vroeger, net als aan de Oude Haven, vlaggetjesdag werd gevierd, wordt in de komende jaren opnieuw tot leven gewekt en zal weer bruisen als vroeger! Deze Monumentendag kunnen Vlaardingers de KW-haven – ook wel de Nieuwe Haven genoemd – opnieuw ontdekken. Wil je de haven beter leren kennen? Ga dan mee met de rondleiding: hoor iets over handel, haring en architectuur tot ver over de grenzen en sluit af met een proefglaasje in de Vlaardingse Bierbrouwerij (Oosthavenkade 90). In de haven staan veel oude bijzondere panden. Sommige staan leeg, andere zijn in gebruik of worden voor hergebruik verbouwd. Diverse ondernemers zullen hun

pand ter bezichtiging openstellen. Welke dat allemaal zijn, houden we nog even geheim, maar wist u bijvoorbeeld dat in een voormalig koelvriespakhuis nu een boksschool zit? En dat in een oude haringrokerij nu tassen en sieraden gemaakt worden?

Bij de Kroepoekfabriek op KW-haven Zuidzijde 2a kunt u op Monumentendag zelf een kaart met de opengestelde panden halen en van tevoren wordt onder meer via Facebook al een en ander bekend gemaakt. Door ondernemers, ontwikkelaars, historici, creatievelingen en Vlaardingers met passie voor de stad, wordt momenteel hard gewerkt aan de herontwikkeling van het historische gebied. Dit burgerinitiatief wordt door de gemeente toegejuicht. In de Vlaardingse Bierbrouwerij kunt u diverse plannen komen bekijken en meedenken over de toekomst. De creatievelingen hebben zich verenigd als 'de KWartiermakers' en zij geven een 'sneakpeak' van de leuke evenementen die de KW-haven weer op de kaart gaan zetten.

Start vanaf 12 uur bij de Kroepoekfabriek Zuidzijde 2a om de historische panden aan de KW-haven te ontdekken, om de KW-haven te beleven om de KWartiermakers van de KW-haven te ontmoeten en voor een rondleiding over de historie van de KW-haven.

Waar? Koningin Wilhelminahaven Zuidzijde 2a

Wanneer? 8 september vanaf 12.00 uur (rondleidingen om 13.00 en 14.30 uur)



De stoomloger VL112 en de motorloggers VL89 en VL132 van rederij Kornaat; Vlaggetjesdag KW-haven, 1958 (foto: A.T.H. de Koning; collectie Stadsarchief Vlaardingen).

D. Rondom de kerk

Op de Markt gaan archeologen op zoek naar de gracht die rond het elfde-eeuwse eiland van Dirk III lag. Dit doen ze door meters diep in en onder de terp te boren. Op de cultuurhistorische markt, met kraampjes van de HVV, het ServiceTeam Vlaardingen, het Educatief Archeologisch Erf, Helinium en het archeologisch depot van de gemeente, worden de boringen uitgelegd en mag iedereen helpen de grond te zeven, op zoek naar archeologische vondsten.

Waar? Bij ingang Grote Kerk op de Markt

Wanneer? 8 september

- Archeologisch booronderzoek 12.30 tot 16.00 uur
- Uitleg boringen en zeven grondmonsters: 12.30 tot 16.00 uur
- Cultuurhistorische markt: 12.00 tot 17.00 uur